

វិទ្យាស្ថានគរុកោសល្យរាជធានីភ្នំពេញ
មុខវិជ្ជាស្រាវជ្រាវអប់រំ
ឆ្នាំទី៣ ឆមាសទី១

មេរៀនទី១៣៖ ការសង្កេតថ្នាក់រៀន
(Classroom Observation)

I. តើការសង្កេតជាអ្វី ?

- ❑ ការសង្កេត (Observation) គឺជាវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ និងវាយតម្លៃមួយ ដែលអ្នកស្រាវជ្រាវ ឬអ្នកបង្រៀនប្រើ ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានដោយ ផ្ទាល់ពីអាកប្បកិរិយា សកម្មភាព ឬបាតុភូត ដែលកើតឡើងនៅក្នុងបរិបទណាមួយ
- ❑ ការសង្កេតគឺជាការតាមដាន ឬពិនិត្យមើលសកម្មភាពពិត ដោយប្រើភ្នែក ឬឧបករណ៍ជំនួយ ដើម្បីកត់ត្រាព័ត៌មាន សម្រាប់ការវិភាគ បកស្រាយ និងសម្រេចចិត្ត។

II. តើការសង្កេតថ្នាក់រៀនជាអ្វី ?

- ❑ ការសង្កេតថ្នាក់រៀន (Classroom Observation) គឺជាដំណើរការដែលអ្នកគ្រូ អ្នកស្រាវជ្រាវ ឬអ្នកគ្រប់គ្រងសិក្សា និងកត់ត្រាព័ត៌មានអំពីរបៀបបង្រៀនរបស់គ្រូ និងរបៀបរៀនរបស់សិស្ស នៅក្នុងថ្នាក់
- ❑ វិធីសង្កេតថ្នាក់រៀនជាឧបករណ៍សំខាន់សម្រាប់អ្នកស្រាវជ្រាវព្រោះវាផ្តល់ទិន្នន័យផ្ទាល់ ពិតប្រាកដ និងជាក់ស្តែង អាចប្រើសម្រាប់វាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពការបង្រៀន និងយល់ពីបរិយាកាសថ្នាក់រៀន។

III. គោលបំណងនៃការសង្កេតថ្នាក់រៀន

- ដើម្បីវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃការបង្រៀន។
- ដើម្បីស្វែងយល់ពីឥរិយាបថ និងការចូលរួមរបស់សិស្ស។
- ដើម្បីផ្តល់មតិយោបល់ឲ្យគ្រូកែលម្អវិធីសាស្ត្របង្រៀន។
- ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យសម្រាប់ស្រាវជ្រាវ។

IV. ហេតុអ្វីបានជាចាំបាច់ត្រូវសង្កេត ?

ការប្រើ វិធីសង្កេតថ្នាក់រៀន (classroom observation) សម្រាប់អ្នកស្រាវជ្រាវមានមូលហេតុចម្បងខាងក្រោម៖

1. ប្រមូលទិន្នន័យដោយផ្ទាល់ពីសកម្មភាពក្នុងថ្នាក់រៀន
 - វិធីសង្កេតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកស្រាវជ្រាវឃើញនិងចាប់យកសកម្មភាពពិតប្រាកដរបស់គ្រូ និងសិស្ស ដូចជាការបង្រៀន ការចូលរួម និងអាកប្បកិរិយា។
 - ទិន្នន័យដែលទទួលបានមានភាពត្រឹមត្រូវ និងជាក់ស្តែងជាងការសួរសំណួរឬស្ទង់មតិប៉ុណ្ណោះ។
2. ពិនិត្យប្រសិទ្ធភាពនៃវិធីសាស្ត្របង្រៀន

- អ្នកស្រាវជ្រាវអាចវិភាគថាវិធីសាស្ត្របង្រៀនណាដែលមានប្រសិទ្ធភាព ឬត្រូវកែលម្អ។
- ការសង្កេតអាចបង្ហាញពីភាពចូលរួម និងការទទួលស្គាល់ចំណេះដឹងរបស់សិស្សផងដែរ។

3. យល់ពីបរិយាកាសថ្នាក់រៀន

- ការសង្កេតអាចផ្តល់ទស្សនៈលើបរិយាកាសការសិក្សា និងទំនាក់ទំនងរវាងគ្រូនិងសិស្ស។
- អាចឃើញបញ្ហាដែលមិនត្រូវបានចាប់អារម្មណ៍តាមរយៈសំនួរប្លង់មតិ។

4. បង្ហាញលទ្ធផលស្រាវជ្រាវដោយសម្ភារៈជាក់ស្តែង

- រូបភាព វីដេអូ កំណត់ហេតុ និងការបរិយាយអាចបង្ហាញបានថាអ្វីកំពុងកើតឡើងក្នុងថ្នាក់។
- ធ្វើឲ្យលទ្ធផលស្រាវជ្រាវមានទំនុកចិត្ត និងអាចប្រើជាឯកសារយោងសម្រាប់ការសម្រេចចិត្តបាន។

5. បង្កើនភាពច្បាស់លាស់ក្នុងការវិភាគសកម្មភាពសិក្សា

- ការសង្កេតផ្តល់ឱកាសដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានលំអិតដែលអាចនាំទៅកាន់ការវិភាគទម្រង់សកម្មភាព និងលទ្ធផលការសិក្សា។

V. ប្រភេទនៃការសង្កេត

1. សង្កេតផ្ទាល់ (Direct Observation) : អ្នកសង្កេតមានវត្តមានក្នុងសកម្មភាពនោះ និងកត់ត្រាព័ត៌មានដោយផ្ទាល់។
2. សង្កេតមិនផ្ទាល់ (Indirect Observation) : ប្រើឧបករណ៍ដូចជា កាមេរ៉ា វីដេអូ ឬឯកសារចងក្រង។
3. សង្កេតមានរចនាបថ (Structured Observation) : ប្រើតារាងឬបញ្ជីត្រួតពិនិត្យ (Checklist) ដើម្បីកំណត់អ្វីត្រូវមើល។
4. សង្កេតគ្មានរចនាបថ (Unstructured Observation) : កត់ត្រាអ្វីៗដែលកើតឡើងដោយសេរី។

មូលហេតុប្រើវិធីសង្កេតថ្នាក់រៀន	ព័ត៌មានលម្អិត / អត្ថប្រយោជន៍
1 ប្រមូលទិន្នន័យដោយផ្ទាល់	ឃើញសកម្មភាពគ្រូ-សិស្សពិតប្រាកដក្នុងថ្នាក់ជាងសំណួរប្លង់មតិ
2 ពិនិត្យប្រសិទ្ធភាពវិធីសាស្ត្របង្រៀន	វិភាគបានថាវិធីសាស្ត្រណាដែលមានប្រសិទ្ធភាព ឬត្រូវកែលម្អ
3 យល់ពីបរិយាកាសថ្នាក់រៀន	ឃើញទំនាក់ទំនងគ្រូ-សិស្ស និងស្ថានភាពសិក្សាដែលមិនចាប់អារម្មណ៍តាមសំណួរ
4 មានភស្តុតាងជាក់ស្តែង	កំណត់ហេតុ រូបភាព វីដេអូអាចប្រើជាភស្តុតាងក្នុងការវាយតម្លៃ
5 ព័ត៌មានលម្អិតសម្រាប់វិភាគស៊ីជម្រៅ	អាចប្រើទិន្នន័យសង្កេតធ្វើការវិភាគសកម្មភាព ការសិក្សា និងលទ្ធផលបានត្រឹមត្រូវ

VI. ឧបករណ៍សង្កេត

អ្នកស្រាវជ្រាវជ្រាវអាចប្រើ ឧបករណ៍សង្កេតថ្នាក់រៀន ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យបានជាច្រើនប្រភេទ។ ខាងក្រោមនេះជាបញ្ជីសំខាន់ៗ៖

ល.រ	ឧបករណ៍សង្កេត	គុណសម្បត្តិ	គំរូ / ឧទាហរណ៍
1	កំណត់ហេតុ (Observation Notes)	ចាប់យកសកម្មភាព និងអាកប្បកិរិយាពិតប្រាកដ; ត្រូវបានប្រើងាយ	សរសេរពាក្យសម្តី, សកម្មភាពសិស្ស, អាកប្បកិរិយាគ្រូ
2	សារាបញ្ជីត្រួតពិនិត្យ (Checklist)	ងាយស្រួលវាយតម្លៃសកម្មភាពដែលបានកំណត់	ត្រួតពិនិត្យថា សិស្សចូលរួមក្នុងសកម្មភាពទេ / មិនចូលរួម
3	ស្ត្រីវាយតម្លៃ (Rating Scale)	អាចវាយតម្លៃភាពប្រសិទ្ធភាព ឬបរិយាកាសដោយលេខ	1-5 សម្រាប់ការចូលរួម, Low-High សម្រាប់ការទំនាក់ទំនង
4	វីដេអូ / សំឡេង (Video / Audio Recording)	ចាប់យកសកម្មភាពពិតប្រាកដសម្រាប់វិភាគក្រោយ	ថតវីដេអូមួយម៉ោងនៃថ្នាក់រៀន
5	រូបភាព / ស្លាយ (Photographs / Slides)	ងាយចងចាំបរិយាកាស និងសម្ភារៈបង្រៀន	ថតសិស្សកំពុងចូលរួមសកម្មភាពបច្ចេកទេស
6	Structured Observation Form	មានរចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់វិភាគ; បង្រួមទិន្នន័យ	បញ្ជីសកម្មភាព, ប្រភេទការចូលរួម រយៈពេល

បញ្ជីត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពក្នុងថ្នាក់រៀន

ព័ត៌មានទូទៅ

- ឈ្មោះគ្រូ៖
- ថ្នាក់/កម្រិតសិក្សា៖
- មុខវិជ្ជា៖
- កាលបរិច្ឆេទ៖

១. ការរៀបចំ និងការចាប់ផ្តើម

ខ្លឹមសារ	✓/X	កំណត់សម្គាល់
គ្រូរៀបចំសម្ភារៈ/ឧបករណ៍សម្ភារៈបានត្រឹមត្រូវ		
គ្រូចាប់ផ្តើមមេរៀនដោយមានការណែនាំច្បាស់		
គ្រូតភ្ជាប់មេរៀនថ្មីជាមួយចំណេះដឹងចាស់		

២. វិធីសាស្ត្របង្រៀន

គ្រូប្រើវិធីសាស្ត្រដែលសមស្របនឹងមុខវិជ្ជា		
គ្រូប្រើសម្ភារៈ/ឧបករណ៍បង្រៀន (flashcards, pictures, board...)		
សិស្សទទួលបានឱកាសចូលរួម (សួរ, ឆ្លើយ, ធ្វើកិច្ចការ)		

៣. ការចូលរួមរបស់សិស្ស

ភាគច្រើនសិស្សមានការចូលរួមសកម្ម		
--------------------------------	--	--

សិស្សធ្វើការក្នុងក្រុម ឬគូយ៉ាងសហការ
សិស្សមានឥរិយាបថល្អ (មិនរំខានថ្នាក់)

៤. ការគ្រប់គ្រងថ្នាក់

គ្រូគ្រប់គ្រងថ្នាក់បានប្រសើរ (discipline, order)
គ្រូប្រើពេលវេលាបានសមស្រប
បរិយាកាសថ្នាក់មានភាពសកម្ម និងអំណោយផល

៥. ការបញ្ចប់មេរៀន

	មាតិកា	✓/X	កំណត់សម្គាល់
គ្រូធ្វើការសង្ខេបមេរៀន			
គ្រូផ្តល់កិច្ចការផ្ទះ ឬលំហាត់សរសេរ/អាន			
សិស្សយល់ដឹងច្បាស់ពីអ្វីដែលបានរៀន			

៦. កំណត់សម្គាល់បន្ថែម

.....

.....

.....

១ កំណត់ចំណាំ:

- ជ្រើសរើសឧបករណ៍តាមគោលបំណងស្រាវជ្រាវ និងធាតុដែលចង់សង្កេត។
- ការប្រើឧបករណ៍ច្រើនជាប្រភេទជាងមួយអាចធ្វើឲ្យទិន្នន័យមានភាពត្រឹមត្រូវ និងទូលំទូលាយ។

VII. សារៈសំខាន់នៃការសង្កេតក្នុងការអប់រំ

- ជួយឲ្យគ្រូ ឬអ្នកស្រាវជ្រាវយល់អំពីអាកប្បកិរិយាសិស្សក្នុងការរៀន
- ធ្វើឲ្យមានភស្តុតាងពិតប្រាកដសម្រាប់វាយតម្លៃ
- ជួយកំណត់កម្លាំង និងចំណុចខ្សោយរបស់សិស្ស ឬវិធីសាស្ត្របង្រៀន។
- គាំទ្រការសម្រេចចិត្តក្នុងការកែលម្អគុណភាពបង្រៀន។

បញ្ជីឯកសារយោង

- 1) Creswell, J. W. (2014). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research* (4th ed.). Pearson.
- 2) Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to Design and Evaluate Research in Education* (8th ed.). McGraw-Hill.
- 3) Ary, D., Jacobs, L. C., Sorensen, C., & Walker, D. (2018). *Introduction to Research in Education* (10th ed.). Cengage Learning.
- 4) Best, J. W., & Kahn, J. V. (2016). *Research in Education* (12th ed.). Pearson.
- 5) Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2019). *How to Design and Evaluate Research in Education* (10th ed.). McGraw-Hill Education.
- 6) Bell, J. (2010). *Doing Your Research Project* (5th ed.). McGraw-Hill Education.
- 7) Odom, S. L., & Wolery, M. (2003). *A Unified Theory of Practice in Early Childhood Special Education*. Academic Press.
- 8) Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research Methods in Education* (8th ed.). Routledge.
- 9) Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches* (5th ed.). Sage Publications.